

INDUSTRIËLE RUÏNE

BINNEN DE RESTANTEN VAN EEN BOERDERIJ VERRIJST EEN WONING IN STAAL EN ZINK

Een interview met **Stephan Van Wassenhove** en **Myriam Vangenechten**

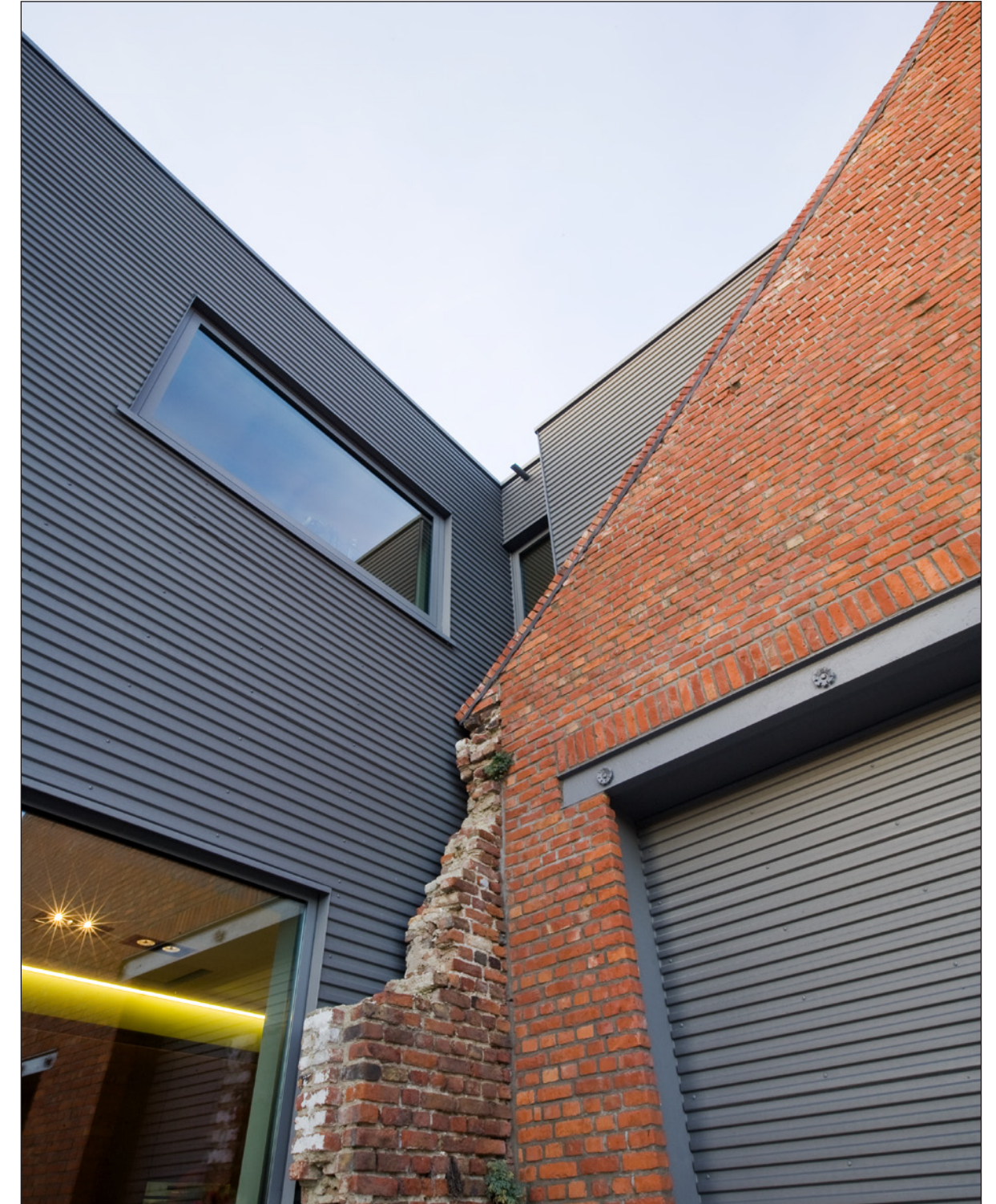

De bouwheer, een gezin dat in de stad woonde, wilde op het platteland een bestaande woning verbouwen met het uitzicht op de achterliggende landbouwgronden, en een op termijn energie-onafhankelijke woning als belangrijkste eisen. Met het oog op dit laatste zijn alle mogelijkheden voorzien om later nog meer te investeren in hernieuwbare energiebronnen. Door de

architecten werd een ontwerp voorgesteld dat visueel zou contrasteren met die van de bestaande woning met stallingen in verval. Daarvoor werd een ruïneschil gecreëerd die meteen door zijn massa een akoestische buffer vormt naar de straat en de omgeving.

Wat waren de eigenschappen van het terrein en de bestaande gebouwen?

De woning was banaal en karakterloos en in een zeer slechte staat. De aanpalende stallingen waren veel krachtiger van volume. Hun massiviteit sprak iedereen meteen aan, maar ze bevatten geen enkel comfort, noch de technische opbouw om correct te kunnen verbouwen. Toch wilden we aan de slag met die karaktervolle en massieve baksteenstructuur, en vooral met de imposante

dubbele puntgevel aan de linkerzijde. Verder vonden we het belangrijk dat dit baksteen-gevoel in de woning voelbaar aanwezig zou zijn. We kozen ervoor de gebouwen volledig leeg te halen en het massieve karkas als een mantel te bewaren, om hierbinnen een maximaal geprefabriceerd en geïsoleerd volume te bouwen. Zo konden we een ‘beschermd volume’ zelfs strenger dan de EPB-eisen optimaliseren. Het massieve karkas is functioneel omdat het een eerste

akoestische buffer is tegenover de omgeving. Op die manier beantwoordt het resultaat aan onze visie: modern wonen ontstaat uit wensen, behoeftes, eisen, de site... Vormgeving heeft een oorzakelijk verband, is vanzelfsprekend en niet gratis of gelinkt aan iconisch ontwerpen. Wij bouwen hedendaagse architectuur voor een eigenaar, naar wiens wensen en behoeftes we steeds luisteren.

Was het dan een idee van de bouwheer om het originele pand niet met de grond gelijk te maken?

Die beslissing hebben we tijdens het ontwerpproces samen genomen. Het essentiële van het bestaande pand is een sterke getuige van het verleden. We wilden de gecreëerde ruïne en ook zijn specifieke functie in het totaal zeker behouden: een mantel van de

geïsoleerde wooncocon. Beide vullen elkaar aan en bepalen het eindresultaat. De zinken profielplaatbekleding refereert naar het basismateriaal dat vroeger regelmatig bij boerderijen werd gebruikt als overkappingen voor bijvoorbeeld stallen. Een renovatie geniet ook van een voordeliger btw-tarief, maar dat was eerder van secundair belang.

zinken profielplaten, en ook de platte daken werden bijkomend geïsoleerd. De vloeren van het gelijkvloers zijn in gepolierd beton bovenop een ononderbroken gespoten laag pur. Deze opbouw was nodig om een perfect thermisch en akoestisch geïsoleerde cocon te kunnen bouwen binnen het bakstenen gegeven. Bijkomend voordeel van deze werkwijze is dat het een droge methode is van begin tot einde.

“We wilden de gecreëerde ruïne en ook zijn specifieke functie in het totaal zeker behouden.”

De praktijk dan: hoe is het nieuwe gedeelte in het bestaande ingebouwd?

De inwendige structuur is eenvoudig van opzet: een dikke betonplaat op volle grond, hierop een staalskelet met steeledek-vloeren. Wanden en daken werden bekleed met standaard industriële isolatiepanelen. Beide werden dan aan de binnenzijde bijkomend super geïsoleerd en afgewerkt met gipskartonplaten. Aan de buitenzijde werden de gevels verder afgewerkt met

Hoe hebben jullie er naast de doorgedreven isolatie voor gezorgd dat de woning op termijn volledig onafhankelijk kan worden op vlak van energie?

Het gebouw is luchtdicht en een warmtepomp stuurt de verwarming aan, vloerverwarming op het gelijkvloers en lage temperatuur radiatoren op de verdieping. In de toekomst kan nog op andere manieren energie opgewekt worden. Zo is de boiler reeds voor-

zien om ook op zonnepanelen te werken. De bouwheer koos verder voor een ventilatiesysteem C. Ook de oriëntatie is zeer gunstig.

Hoe hebben jullie de indeling van de woning opgevat met bijvoorbeeld het oog op circulatie?

De lange inkom is het perfecte voorbeeld van onze filosofie dat een vanzelfsprekende circulatie meer is dan een circulatiezone alleen. Deze ruimte is ook

een langgerekte vestiaire en berging. Dit valt niet op, want de scheidende kastenwand is als een meubel in het gebouw geschoven. Het licht van het grote raam aan het einde lokt de bezoeker automatisch verder, en gunt een laatste blik op het voorerf vooraleer je de privacy van de woning betreedt. De trap staat als een licht scharnierend element tussen het voorste en achterste volume, benadrukt door twee-verdiepingshogeramen. Je kijkt zowel van binnen als van buiten dwars

doorheen het gebouw. Alle dagfuncties werden naar het zicht aan de tuinzijde gericht. Nachtfuncties en bergingen werden aan de straatzijde geplaatst. Zo is het gewenste zicht aan de achterkant te beleven in zowel de keuken, de eetruimte als de zitruimte, en is het zelfs versterkt aanwezig in de mezzanine en leefruimte. Het overdekte terras naast de keuken en de tuinberging zijn beide doelbewust mee in het hoofdvolume geïntegreerd.

Het interieur is ook van jullie hand. Voor welke materialen kozen jullie?

Eenvoud, eerlijkheid en uniformiteit zijn de uitgangspunten. Het werkblad in de keuken is in verzoet zwart graniet en de kasten in gevernist fineer. De betonnen vloer op de benedenverdieping was een wens van de bouwheer en brengt rust over een volledig niveau. Die werd ook buiten voor de terrassen gebruikt, wat het gebouw verankert op het terrein. De vloeren van de

“We vonden het belangrijk dat dit baksteen-gevoel in de woning voelbaar aanwezig zou zijn.”

verdieping zijn in hout. Dit zijn de eenvoudige ingrediënten van het recept: baksteen, gepolierd beton, glas, hout, allemaal eerlijk en zuiver toegepast.

Wat maakt dit project voor jezelf zo geslaagd?
Ten eerste de durf van de bouwheer om mee te gaan in het verhaal van confrontatie tussen heden en verleden en het contrast tussen bestaande massiviteit en lichte invulstructuur te tonen. Ten tweede het vast

omkaderd zicht dat je maximaal kunt ervaren binnen de ommuurde lijnen. En ten derde: sinds de verhuis heeft deze familie telkens bij thuiskomst een zalig vakantiegevoel.

Technische Fiche

- **Type woning:** open bebouwing binnen een gecreëerde ‘boerderijruïne’
- **Bouwjaar of jaar van de verbouwing:** 2010-2012
- **Bouwmethode:** staalbouw binnen het behoud van de massieve muren
- **Oppervlakte van het perceel:** 2143 m²
- **Woonoppervlakte:** 345 m², inclusief muren van beschermd volume
- Gebruikte materialen:**
- **Buitenschrijnwerk en beglazing:** aluminium profielen en isolerend glas 1,1, deels zonwerend
- **Gevel:** Quartz-zinkprofielplaat
- **Isolatie:** gevelpanelen 10 cm pir, X-deck dakpanelen 17,3 cm pir + pur afschotdakisolatie min. 6 cm. Alle wanden en plafonds zijn voorzien van extra 16 cm rotswol, alle vloeren 12 cm gespoten pur.
- **Verwarmingssysteem:** warmtepomp Vitocall met vloerverwarming op gelijkvloers en radiatoren op de bovenverdieping.
- **Ventilatiesysteem:** natuurlijke aanvoer, mechanische afvoer, type C
- **K-waarde / E-peil:** K 25 / E 56 (zonder een blower test te hebben uitgevoerd, die dit E-peil nog kan doen zakken met 5 à 10 punten)
- **Kostprijs:** 460.000 EUR, excl. btw, erelonen, inrichting

De Architect

MarS architecten bvba
Vlaanderenstraat 89 – 1800 Vilvoorde
02 251 18 15
mens@m-ar-s.be
www.m-ar-s.be

Toelichting plan

1. Inkom
2. Hal
3. Toilet
4. Keuken
5. Eetkamer
6. Zithoek
7. Fietsenberging
8. Bureau
9. Slaapkamer
10. Badkamer
11. Vide

